

Sygn. akt V CSK 251/14

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z wniosku J. B.
przy uczestnictwie T. Spółki Akcyjnej w K.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 listopada 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w L.
z dnia 16 stycznia 2014 r., sygn. akt II Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca J.B. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w L. z dnia 16 stycznia 2014 r., w którym częściowo zmieniono postanowienie Sądu Rejonowego w L. z dnia 25 października 2012 r. w zakresie dotyczącym wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu.

W postanowieniu z dnia 25 października 2012 r., Sąd I instancji ustanowił na rzecz uczestnika postępowania T. SA w K. służebność przesyłu na nieruchomości wnioskodawcy, polegającej na prawie korzystania z nieruchomości linii energetycznych wysokiego napięcia oraz zasądził od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy jednorazowe wynagrodzenie w kwocie 136.328 zł za ustanowienie służebności, płatne w terminie jednego miesiąca od dnia uprawomocnienia się postanowienia. Sąd II instancji zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w L., jedynie w zakresie dotyczącym wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, które określił na kwotę 20.648 zł.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Cel ten może być osiągnięty jedynie poprzez powołanie i wykazanie istnienia przesłanek umożliwiających realizację wskazanych funkcji skargi kasacyjnej. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy w złożonej skardze kasacyjnej wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących

rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania jeżeli ten wymóg jest spełniony przynajmniej w odniesieniu do jednej z nich. Dopuszczenie oraz rozpoznanie skargi kasacyjnej jest bowiem uzasadnione ustrojowo i procesowo jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który umożliwiać ma ocenę, czy w danym przypadku spełnione są wskazane przyczyny. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wnioskodawca podniósł, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne wymagające wyjaśnienia, a dotyczące ustalenia, czy wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, może być obliczona na podstawie różnicy między wartością nieruchomości bez obciążenia oraz wartością tej samej nieruchomości z obciążeniem spowodowanym ustanowieniem służebności, niezależnie od faktu, iż już w momencie zakupu nieruchomości znajdowały się na niej urządzenia przesyłowe. Kolejne kwestie ujęte jako zagadnienie prawne sprowadzały się co do metody ustalania wynagrodzenia z tytułu ustalenia służebności.

Ponadto wnioskodawca wskazał, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ postanowienie Sądu Okręgowego w L. skutkowało szeregiem zagadnień prawnych związanych z problematyką ustalania wysokości wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu.

W ocenie Sądu Najwyższego powyższe przyczyny nie usprawiedliwiają przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanej do rozpoznania. Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale i innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania

i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Zagadnienia muszą mieć charakter rzeczywisty i konkretny. Argumentacja uzasadniająca wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinna nawiązywać do przesłanek przedsądu, a ponadto stanowić odrębną, pogłębioną argumentację prawną wskazującą na zaistnienie powołanych okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.).

Zarówno przedstawione zagadnienia prawne jak i związane z nimi uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wymienionych wymagań. Sformułowane zagadnienia, w istocie sprowadzające się do określenia podstaw ustalania wynagrodzenia za obciążenie nieruchomości służebnością przesyłu, powstały na tle szczególnych okoliczności faktycznych i mogą mieć znaczenie jedynie dla rozstrzygnięcia w prawomocnie zakończonej sprawie. Poza tym wskazane w skardze kasacyjnej orzeczenia Sądu Najwyższego, wbrew twierdzeniom skarżącego, nie stanowią dowodu na wystąpienie rozbieżności stanowisk ale są wyrazem zindywidualizowanej oceny wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności.

Jeśli zaś chodzi o zarzut oczywistej zasadności skargi, należy wskazać, że zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury oparcie wniosku na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Wymaga on zatem szczegółowego uzasadnienia z powołaniem się na argumenty prawne odrębne od merytorycznej motywacji skargi, przy czym zasadność powinna być widoczna już na pierwszy rzut oka, bez szczegółowego

badania powołanych w niej zagadnień (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 2010 r., IV CSK 148/10, niepubl.). Tych wymagań nie spełnia przedstawiona skarga kasacyjna. Ponieważ w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powodu jej oczywistej zasadności skarżący odwołał się ponownie do przedstawionych zagadnień prawnych trzeba podnieść, że występowanie w sprawie istotnego zagadnienie nie może usprawiedliwiać tezy o oczywistej zasadności samej skargi.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.